

DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVES VIETAS REKULTIVĀCIJA

Derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju reglamentē:

- Likums "Par zemes dzīlēm",
- Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumi Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība".

Saīsinājumi:

VVD – Valsts vides dienests

LVĢMC – VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs"

Atļauja – Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja

Licence – Zemes dzīļu izmantošanas licence

MKN Nr.570 – Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumi Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība"

Rekultivācija ir darbību kopums, kas veicams pēc derīgo izrakteņu ieguves, lai sagatavotu derīgo izrakteņu ieguves vietu turpmākai zemes izmantošanai atbilstoši plānotajam zemes lietošanas mērķim.

Rekultivācijas mērķis ir nodrošināt pilnvērtīgu ieguves vietas turpmāku izmantošanu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, novērst draudus cilvēku veselībai un dzīvībai un apkārtējai videi, kā arī sekmēt ieguves vietas iekļaušanos ainavā.

Derīgo izrakteņu ieguves vieta ir zemes platība, kura ir fizikāli izmainīta tādu darbību rezultātā, kas veiktas, sagatavojoties derīgo izrakteņu ieguvei, atdalot derīgos izrakteņus no to dabiskās vides vai pārvietojot un apstrādājot derīgos izrakteņus vai ar to ieguvi saistītus materiālus un vielas.

Rekultivācijas izpildes veidi:

1. Rekultivācija vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvi;
2. Rekultivācija pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas.

Derīgo izrakteņu ieguves vietu ir jārekultivē, ja derīgo izrakteņu ieguve ir pabeigta.

Uz derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanu var norādīt kāds no sekojošiem faktoriem:

1. ir sasniegts rūpnieciski iegūstamo krājumu produktīvas ieguves apjoms un ieguvējs neplāno papildus ģeoloģisko izpēti iegūstamo derīgo izrakteņu krājumu noteikšanai ieguves vietā vai ar ieguves vietu funkcionāli saistītās blakus platībās;
2. atlikušo krājumu apjomi ir tik mazi vai ieguves apstākļi tik apgrūtināši, ka derīgo izrakteņu ieguve vairs nav ekonomiski un tehniski pamatota;
3. derīgo izrakteņu ieguvējs ieguves laikā ir konstatējis, ka atlikušie krājumi ir zaudējuši derīgo izrakteņu īpašības un LVĢMC, un, pamatojoties uz ieguvēja iesniegumu, atlikušos krājumus norakstījis no bilances;
4. derīgo izrakteņu ieguves projekts paredz ieguves procesā vienlaicīgu rekultivāciju izstrādātajos laukumos vai atradnes daļās.

Rekultivācijas darbu procesu neaprobežo atļaujas vai licences derīguma termiņš.

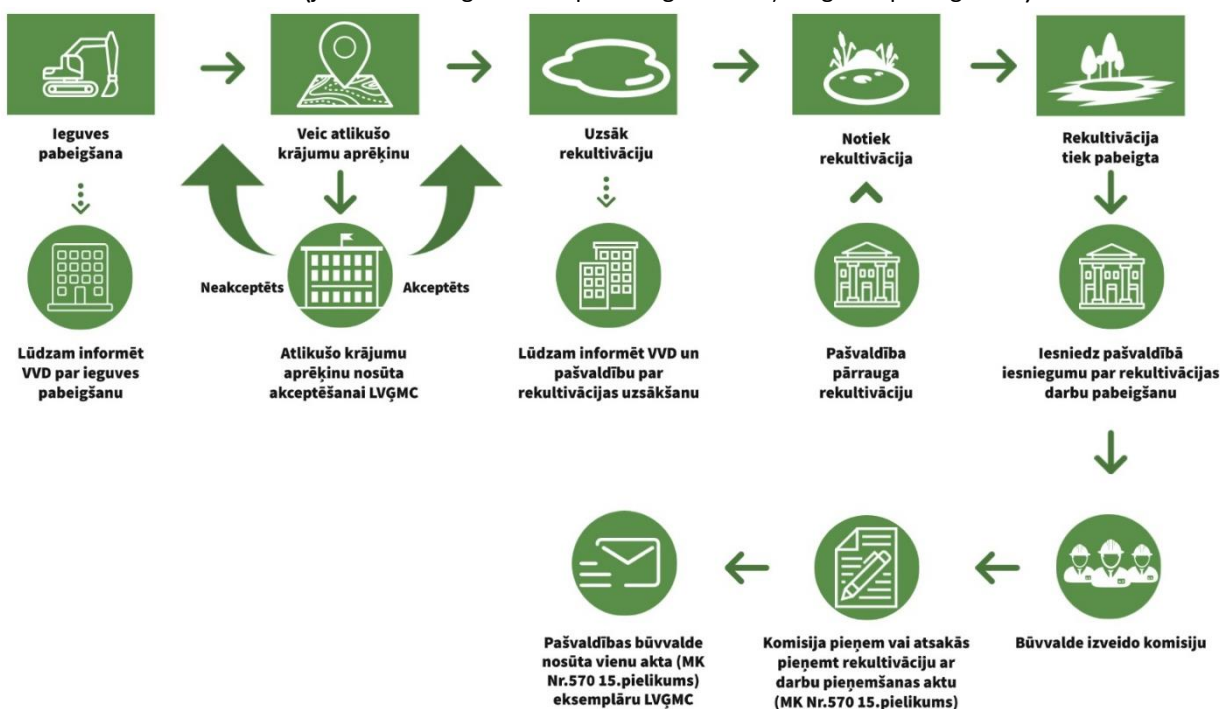
Ja bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja vai zemes dzīļu izmantošanas licence derīgo izrakteņu ieguvei vairs nav spēkā, par rekultivāciju atbildīgs zemes īpašnieks vai persona, kuru zemes īpašnieks ir deleģējis veikt rekultivāciju (parasti nosaka līgumā par zemes dzīļu izmantošanu derīgo izrakteņu ieguvei un tas ir licences vai atļaujas adresāts).

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS REKULTIVĀCIJAI

- 1) Ja derīgo izrakteņu ieguvējs ir pabeidzis ieguves darbus un neparedz papildus ģeoloģisko izpēti iespējamajai derīgo izrakteņu ieguves turpināšanai, lūdzam par to viena mēneša laikā informēt VVD.
- 2) Rekultivācijas darbus jāuzsāk viena gada laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas. Šajā laikā derīgo izrakteņu ieguvējam jāveic:
 - a) derīgo izrakteņu atlikušo krājumu (izņemot kūdru) aprēķins,
 - b) jāiesniedz aprēķins LVĢMC tādā apjomā un kvalitātē, lai tas tiktu akceptēts.*Rekultivāciju var uzsākt tikai pēc tam, kad LVĢMC atlikušo derīgo izrakteņu krājumu aprēķinu ir akceptējis.*
- 3) **Ja plānotais rekultivācijas veids atšķiras no projektā paredzētā**, pirms rekultivācijas uzsākšanas derīgo izrakteņu ieguvējs vietējās pašvaldības būvvaldē iesniedz rekultivācijas metu (brīvas formas pirmsprojekta materiālu, kas uzskatāmi ilustrē rekultivācijas iecerī). Būvvalde 10 dienu laikā pieņem vienu no šādiem lēmumiem:
 - a) apstiprina rekultivācijas metu,
 - b) apstiprina rekultivācijas metu ar noteikumiem.*Jaunais rekultivācijas veids un risinājums tiek iesniegts VVD derīgo izrakteņu ieguves projekta grozījumu saskaņošanai. Rekultivācijas veida un/vai risinājuma izmaiņu gadījumā rekultivāciju uzsāk tikai pēc ieguves projekta grozījumu saskaņošanas.*
- 4) Ieguvējs informē VVD un pašvaldību par rekultivācijas darbu uzsākšanu. Par rekultivācijas darbiem lūdzam informēt vismaz desmit darbdienu pirms darbu uzsākšanas. Saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 4. panta piektās daļas 2. punktu, pašvaldība, pēc informācijas saņemšanas par ieguves vietas rekultivāciju, uzsāk objekta pārraudzību.
- 5) Rekultivāciju veic atbilstoši derīgo izrakteņu ieguves projektā paredzētajam rekultivācijas veidam un kārtībai.
- 6) **Ja ieguves vietas rekultivācija paredzēta vienlaicīgi ar ieguvi**, to veic ieguves vietas pabeigtajā daļā atbilstoši saskaņotajā projektā noteiktajai kārtībai un risinājumam:
 - a) pirms ieguves vietas daļas rekultivācijas uzsākšanas atlikušo krājumu aprēķins nav jāveic,
 - b) pēc ieguves vietas daļas rekultivācijas, tā vairs netiek izmantota derīgo izrakteņu ieguvei vai ar to saistītām darbībām.
- 7) **Ja ieguves vietas rekultivācija paredzēta secīgi pa atsevišķiem ieguves laukiem vai iecirkņiem**, uz katru atsevišķu ieguves lauku vai iecirkni attiecināmas tās pašas prasības, kas noteiktas rekultivācijas uzsākšanai pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas. Katra atsevišķa ieguves lauka vai iecirkņa rekultivācijas darbu nodošanu var veikt atsevišķi vai arī to atlikt un nodot vienkopus ar pārējiem rekultivētajiem ieguves laukiem vai iecirkņiem.
- 8) **Ja rekultivācijas risinājums satur būvdarbus**, tos pieņem atbilstoši būvniecību regulējošos normatīvajos aktos minētajiem nosacījumiem. Rekultivācijas darbus var nodot tikai pēc tam, kad būvvalde visus paredzētos būvdarbus ir pieņēmusi ekspluatācijā.

1. REKULTIVĀCIJAS KĀRTĪBA pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas

(jāuzsāk viena gada laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas)

Rekultivācijas darbu uzsākšana un nodošana

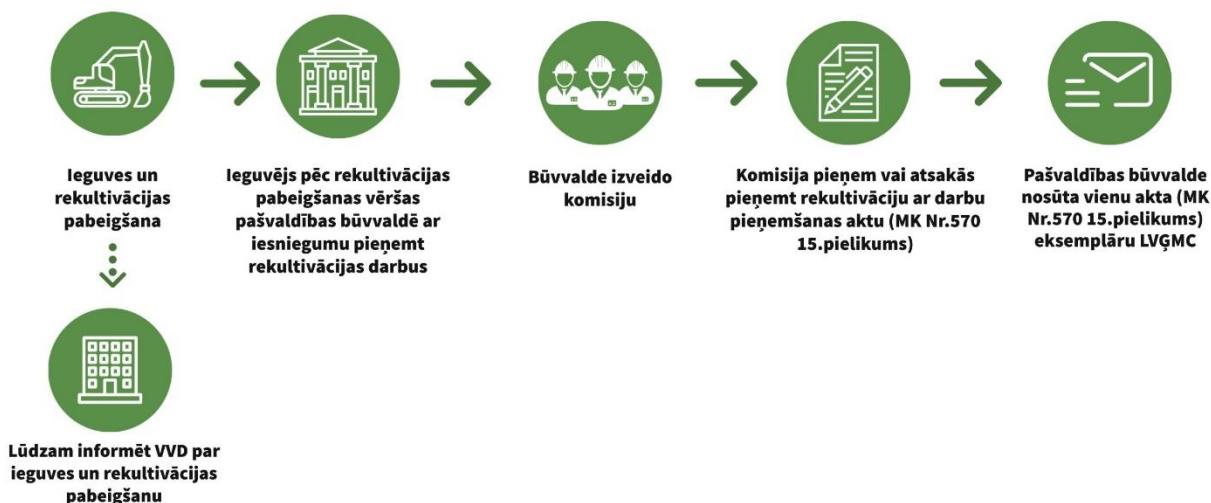
- 1) Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas veic atlikušo krājumu aprēķinu, kuru nosūta akceptēšanai LVĢMC.
Par derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanu lūdzam paziņot VVD. Pirms rekultivācijas darbu uzsākšanas, par to lūdzam paziņot VVD un pašvaldībai.
- 2) Ieguvējs pēc rekultivācijas pabeigšanas iesniedz pašvaldībā iesniegumu ar lūgumu pieņemt rekultivācijas darbus.
- 3) Pašvaldības būvvalde izveido komisiju. Komisijas sastāvā ietilpst:
 - VVD pārstāvis,
 - attiecīgās pašvaldības pārstāvis,
 - zemes īpašnieks vai zemes īpašnieka pārstāvis,
 - derīgo izrakteņu ieguvēja pārstāvis.

Komisija veic izpildītās rekultivācijas apskati derīgo izrakteņu ieguves vietā, salīdzina situāciju dabā ar ieguves projektā paredzētajiem rekultivācijas darbiem. Ja rekultivācija paredz būvdarbus, pārliecinās par to nodošanu ekspluatācijā atbilstoši būvniecību regulējošos normatīvajos aktos minētajiem nosacījumiem.

- 4) Komisija pieņem rekultivāciju ar darbu pieņemšanas aktu (MKN Nr.570 15.pielikums). Ja rekultivācija paredz būvdarbus, tos saskaņo atbilstoši būvniecību regulējošos normatīvajos aktos minētajiem nosacījumiem. Būvju nodošanu ekspluatācijā apliecinošos dokumentus pievieno rekultivācijas darbu pieņemšanas aktam. Ja rekultivācija neatbilst derīgo izrakteņu ieguves projektā paredzētajam rekultivācijas veidam vai risinājumam, komisija rekultivācijas darbus nepieņem.
- 5) Pašvaldības būvvalde nosūta vienu rekultivācijas darbu pieņemšanas akta (MKN Nr.570 15.pielikums) eksemplāru LVĢMC.

2. REKULTIVĀCIJAS KĀRTĪBA

rekultivāciju veicot vienlaicīgi ar derīgo izrakteņu ieguvi

Rekultivācijas darbu nodošana

- 1) Ieguvējs pēc derīgo izrakteņu ieguves un rekultivācijas darbu pabeigšanas vēršas pašvaldībā ar iesniegumu pieņemt rekultivācijas darbus.
- 2) Pašvaldības būvvalde izveido komisiju. Komisijas sastāvā ietilpst:
 - VVD pārstāvis,
 - attiecīgās pašvaldības pārstāvis,
 - zemes īpašnieks vai zemes īpašnieka pārstāvis,
 - derīgo izrakteņu ieguvēja pārstāvji.

Komisija veic izpildītās rekultivācijas apskati derīgo izrakteņu ieguves vietā, salīdzina situāciju dabā ar ieguves projektā paredzētajiem rekultivācijas darbiem. Ja rekultivācija paredz būvdarbus, pārliedz par to nodošanu ekspluatācijā atbilstoši būvniecību regulējošos normatīvajos aktos minētajiem nosacījumiem.

- 3) Komisija pieņem rekultivāciju ar darbu pieņemšanas aktu. Ja rekultivācija paredz būvdarbus, tos saskaņo atbilstoši būvniecību regulējošos normatīvajos aktos minētajiem nosacījumiem. Būvju nodošanu ekspluatācijā apliecinājošos dokumentus pievieno rekultivācijas darbu pieņemšanas aktam. Ja rekultivācija neatbilst derīgo izrakteņu ieguves projektā paredzētajam rekultivācijas veidam vai risinājumam, komisija rekultivācijas darbus nepieņem.
- 4) Pašvaldības būvvalde nosūta vienu rekultivācijas darbu pieņemšanas akta (MKN Nr.570 15.pielikums) eksemplāru LVĢMC.